

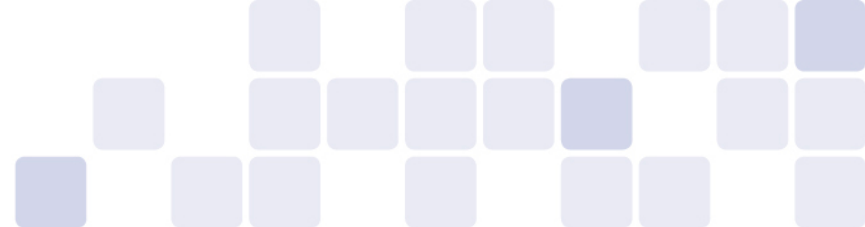
Kurikulární reforma na gymnáziích aneb co dům dal

29. března 2011
Tomáš Janík a kol.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Škola mezi minulým a budoucím aneb o stabilitě a změně na gymnáziích (uvedení do problému)

- Vzdělávání v proměnách
- Reforma jako řízená změna
- Reforma kurikula jako prostředek změny školy

2. Kurikulární reforma na gymnáziích (výzkum)

- Cíle a metody výzkumu
- Vybrané výsledky výzkumu

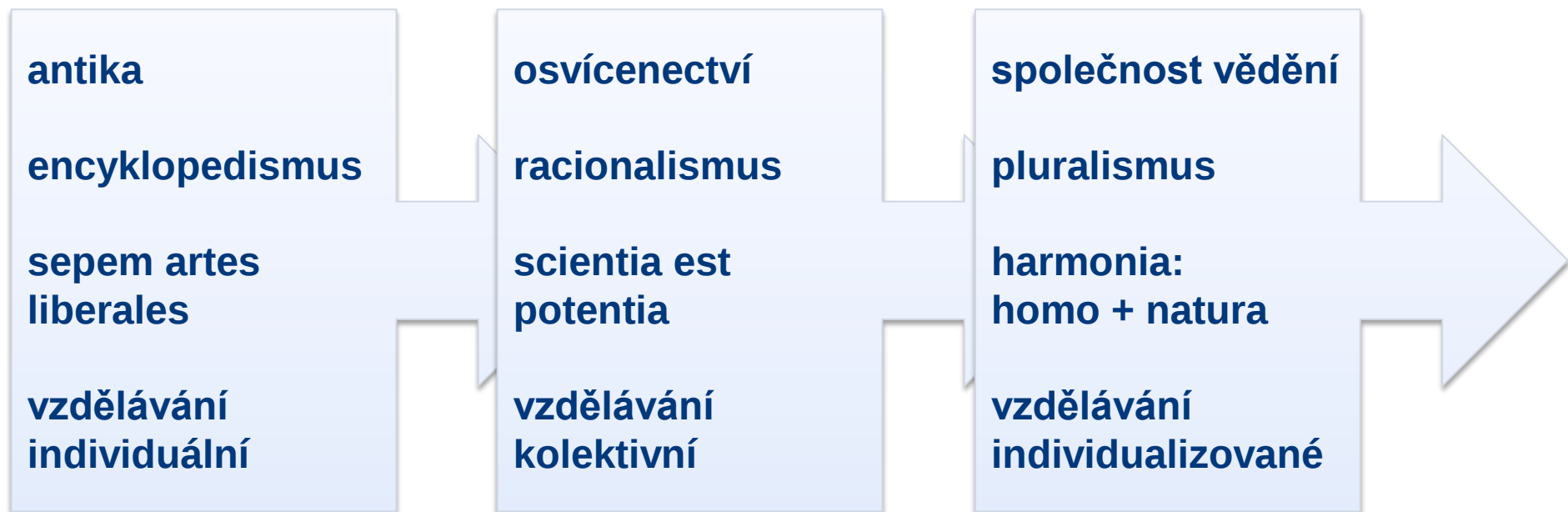
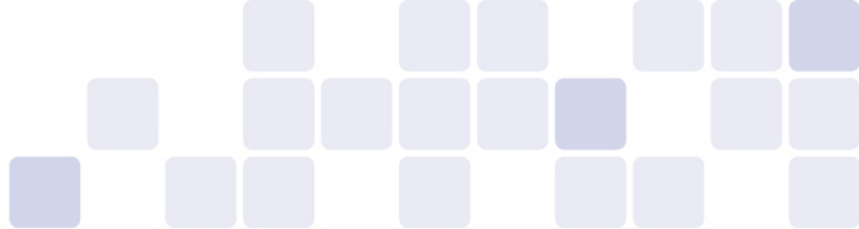
3. Problémy kurikulární reformy (diskuse)

- Problémy, příčiny, ponaučení

(1)

Škola mezi minulým a budoucím aneb o stabilitě a změně na gymnáziích

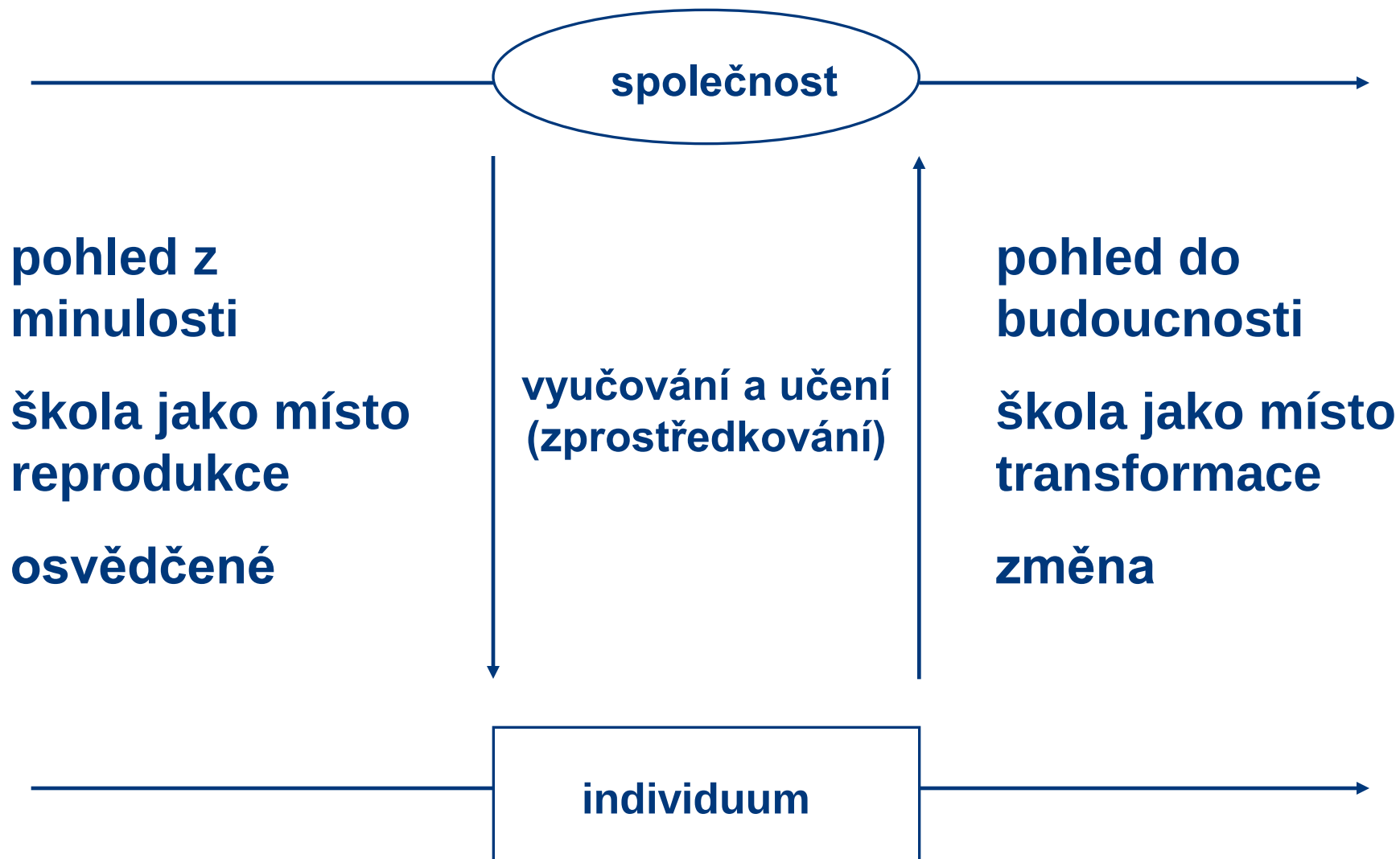

- Lidstvo potřebovalo staletí na to, aby se posunulo z jedné epochy do druhé, od jedné formy vzdělávání k jiné.
- Gymnázia potřebovala desetiletí na to, aby se posunula od pojetí klasického gymnázia přes reálné až po stávající.
- Proměny v této oblasti jsou déletrvající záležitostí – není namístě taktovat je do několikaletých volebních období nějakých vlád...

- **Proměna** je spojována s působením neviditelných sil, odehrává se v delším časovém horizontu.
- **Změna** je vyvolána úsilím, jež je záměrné, plánované a řízené, odehrává se v kratším časovém horizontu.
- Změna je vyvolána **potřebou reakce** na určitou situaci, jež je shledána jako problematická.
- Potřeba změny **by měla být zdůvodněna** – zdůvodnění často chybí, nebo je nepřesvědčivé.
- Pocit potřebnosti změny v oblasti vzdělávání pramení z jakési blíže neurčitelné **nervozity**, že **škola nedobře připravuje žáky na budoucnost**.

Reforma jako pokus o řízenou změnu

Změna je reformou když...

- je koncipována jako součást širší reformy školského, popř. sociálního systému
- je centrálně plánována a řízena, je systémová
- má dosah do všech úrovní systému
- je zaváděna tak, že všechny důležité faktory a bariéry jsou zahrnuty do implementační strategie.

...reforma je prostředkem změny školy

Reforma – zdraví ne-mocní

- Reforma je zaváděna jako řešení problémů školy.
- Zdá se, že problémy narůstají → hovoří se o potřebě uzdravení školy, která je nemocná.
- Ale... stejně jako není jasné, kde jsou hranice mezi zdravím a nemocí, není jasné, kde jsou hranice mezi mocí a ne-mocí školy jako instituce.
- Je možné, že z hlediska určitých ambicí či cílů se bude škola principiálně jevit jako ne-mocná.

Kurikulární reforma – reforma čeho?

- Vztáhneme-li otázku ambicí, cílů či účelů ke vzdělávání vstupujeme do problematiky kurikula.
- Kurikulum potřebujeme, abychom vymezili:
 - společensky žádoucí ambice a cíle školního vzdělávání
 - obsahy a očekávané výstupy (z) tohoto vzdělávání.
- Ze závažnosti těchto otázek plyne, že kurikulum musí být předmětem prominentního zájmu.
- Odsun kurikula je na periferii – politováníhodný projev neporozumění tomu, co je podstatné.

Kurikulární reforma – konkurenceschopnost kurikula

- Diskuse nad problematikou cílů a obsahů školního vzdělávání budou nabývat na intenzitě a razanci.
- Bude se zvyšovat konkurence mezi oficiálním kurikulem (RVP) a dalšími variantami kurikula, tj. souhrny představ o cílech a obsazích školního vzdělávání, jimiž disponuje např.:
 - ČŠI (cílové a obsahové pozadí evaluačních kritérií)
 - CERMAT (obsah maturitní zkoušky)
 - SCIO (obsah doučování na maturitní zkoušky)
 - OECD (pojetí gramotností ve studiích PISA)

- Soupeření variant kurikula je i v zahraničí běžnou praxí (jakkoliv školy irituje).
- Z konfrontace variant kurikula vyrůstá diskuse o pojetí vzdělanosti, vzdělání, vzdělávání...
- V čem je problém?
 - Oficiální kurikulum (RVP) tím, že je na papíře, hraje s otevřenými kartami. Jeho autoři musí zdůvodňovat, proč zvolili právě takové pojetí vzdělávání, které zvolili.
 - Na tvůrce ostatních variant kurikula (CERMAT, SCIO) nikdo příliš nenaléhá, aby refleктоvali, jaké pojetí vzdělání prosazují, a zdůvodňovali je s ohledem na možné dopady.

...situace je nepřehledná, objevují se spekulace

Kurikulární reforma – co vše (ne)způsobila

Co je příčinou zjišťovaných problémů – např. špatných výsledků žáků v šetření PISA?

MIZERNÉ VÝSLEDKY V ŠETŘENÍ PISA. MŮŽE ZA TO REFORMA ČI NEREFORMA?

zdroj: EDUin, autor: Tomáš Feřtek

Fakt, že patnáctiletí žáci z České republiky dopadli v mezinárodním testování funkční gramotnosti (PISA) tak neslavně, jak si to můžete dnes přečíst ve všech novinách, to není žádné překvapení. Jejich výsledky se zhoršují už přinejmenším deset let. Zajímavější je otázka, proč to tak je. V české veřejnosti existují dva vyhraněné názory. Ten většinový soudí, že za to může reforma školství, která je příliš liberální. Ten menšinový naopak tvrdí, že hlavní důvod je, že reforma dodnes do škol nedorazila a ve školách se učí jak za krále klacka. Co si myslíte vy?

Nabízí se řada otázek:

- Může za to reforma či nereforma? (otázka pro novináře)
- Dorazila reforma do škola do školních tříd? Za jakých okolností a v jaké podobě? (otázka pro výzkumníky)
- Vysvětlení problému **implementace**, tj. procesu zavádění **idejí** prostřednictvím **konceptů** do **praxe**

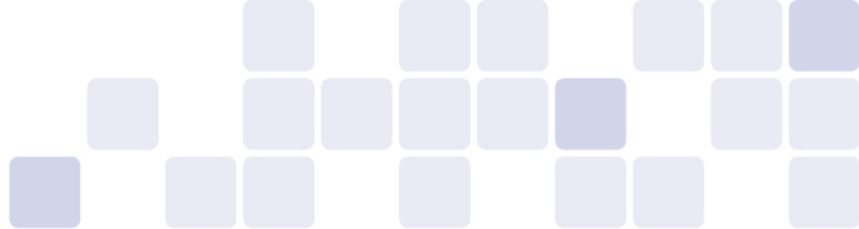
ideje ↔ koncepce ↔ praktiky

Kdy lze hovořit o tom, že došlo k **implementaci**?

- Když se státní koncepce (RVP) sesune na úroveň škol?
- Když se školní koncepce (ŠVP) sesune na úroveň tříd?
- Když se ukáže, že ideje obsažené v koncepcích jsou běžně praktikovány při vyučování a učení?
- Otázku **dopadu reformy na výsledky žáků** lze zkoumat, když se ukáže, že zaváděné se stalo zavedeným.
- Jinak se bude **připisovat vliv** něčemu, co v systému **není přítomno**.

Reforma potřebuje kritického přítele – výzkum

(2)

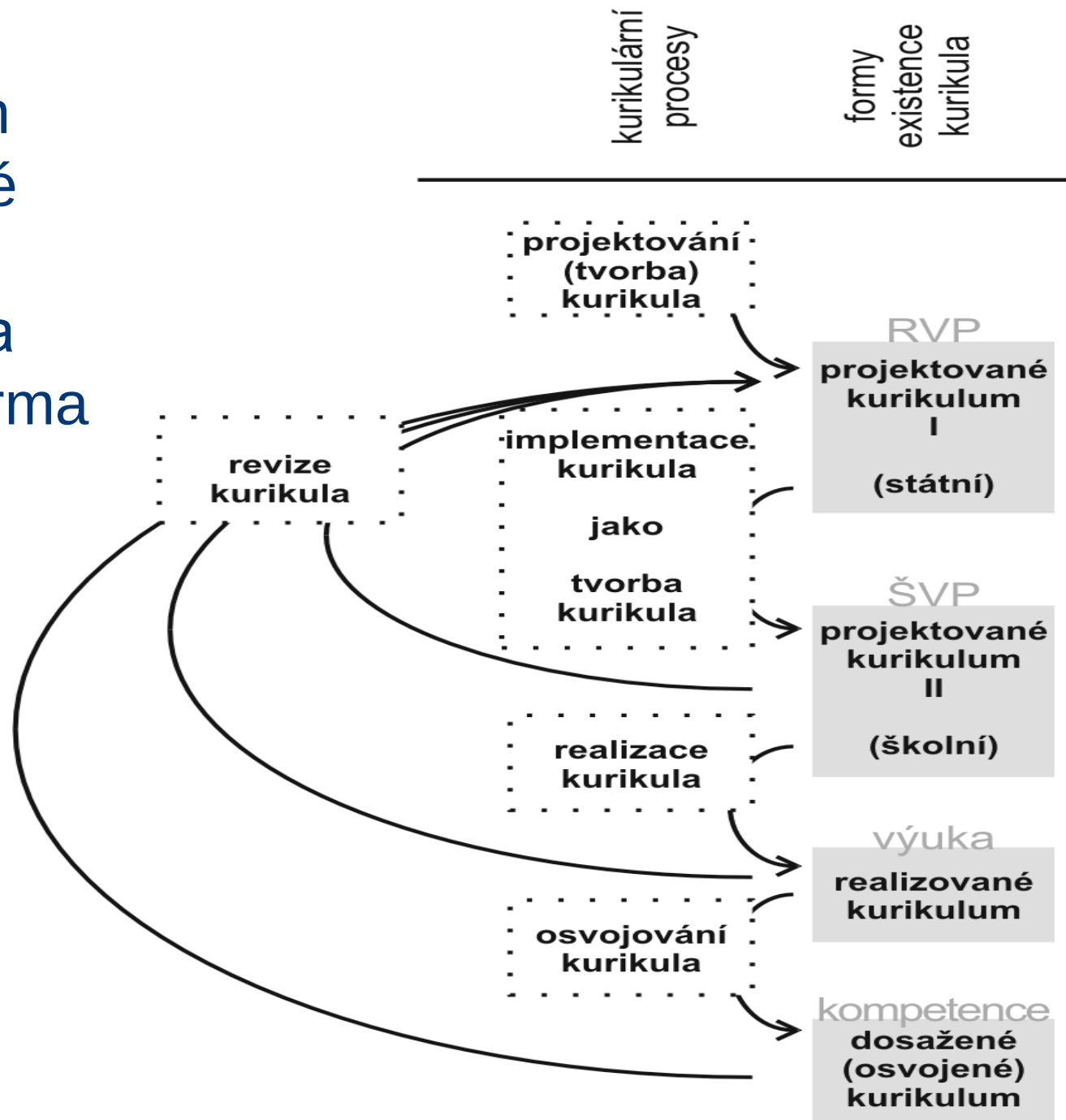
Kurikulární reforma na gymnáziích

cíle, metody a hlavní zjištění výzkumu

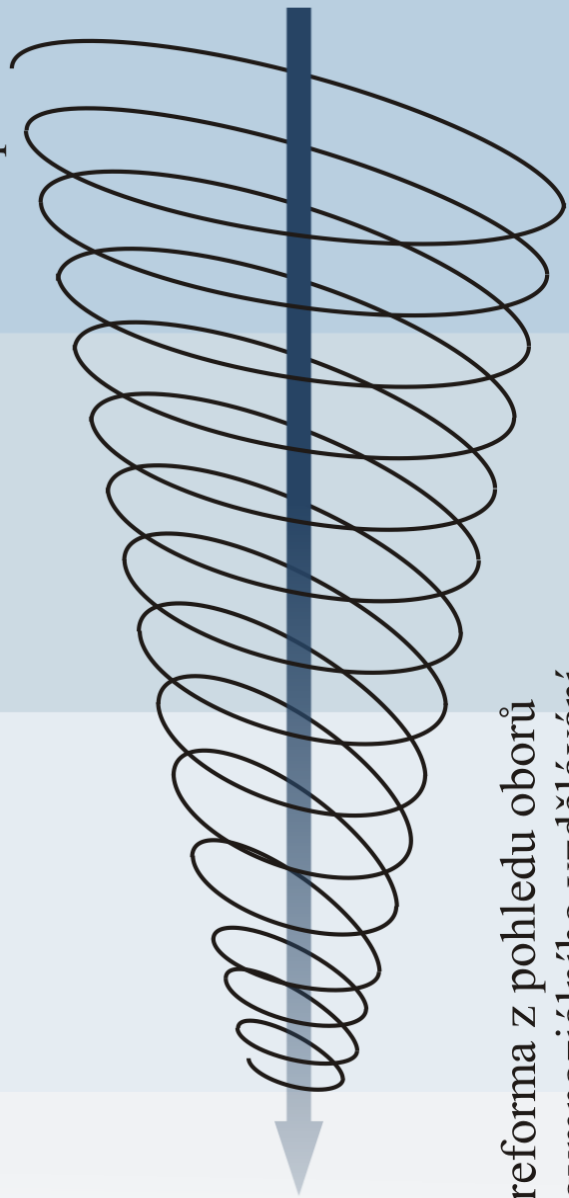
Kvalitní škola

Cíl výzkumu:

Zjistit, za jakých okolností, v jaké míře a v jaké podobě dorazila kurikulární reforma do škol a tříd.

reforma v obecném pohledu

reforma z pohledu oborů
gymnaziálního vzdělávání

MAKROROVINA

školsství
↕
škola

MEZOROVINA

škola
↕
třída

MIKROROVINA

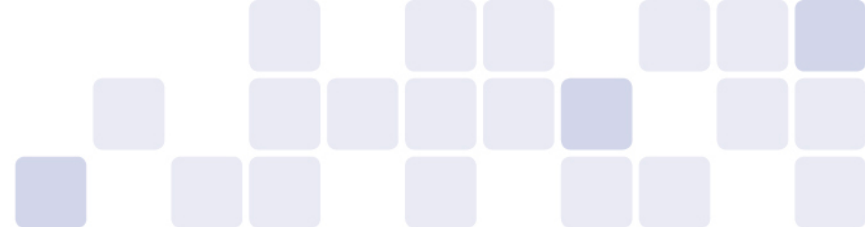
třída
↕
výukové
situace

rozhovory
6/2009-12/2010

dotazníkové šetření
2/2010-5/2011

případové studie
6/2010-7/2011

videostudie
1/2011-10/2011

Fáze 1: Řízené rozhovory

Cíle: dokumentovat proces implementace reformy jako tvorby ŠVP ve vazbě na RVP

Otázky: Potřebovalo gymnaziální vzdělávání změny? Jak byl zaváděn RVP, resp. jak byl vytvářen ŠVP? Jak se s ŠVP pracuje na úrovni školy? K čemu je ŠVP využíván? Čím je práce podle ŠVP ovlivňována?

Zkoumaný soubor: 15 pilotních, 4 partnerská, 6 nepilotních

Metodika: řízený rozhovor, obsahová analýza, rekonstrukce „příběhu kurikulární reformy“

Kurikulární reforma na gymnáziích

v rozhovorech s koordinátory
pilotních a partnerských škol

Výzkumná zpráva

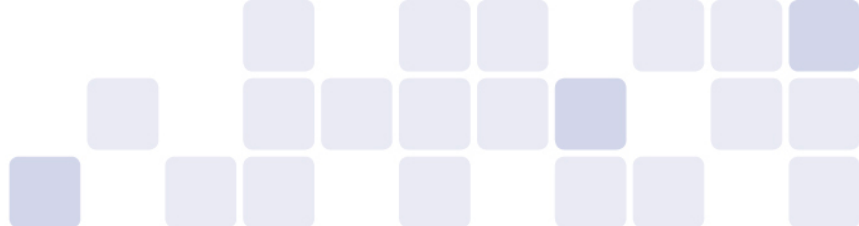
2010

Tomáš Janík
Petr Knecht
Petr Najvar
Tomáš Pavlas
Jan Slavík
David Solnička

VÚP Praha
2010

Výsledky fáze 1: rozhovory – příběh reformy

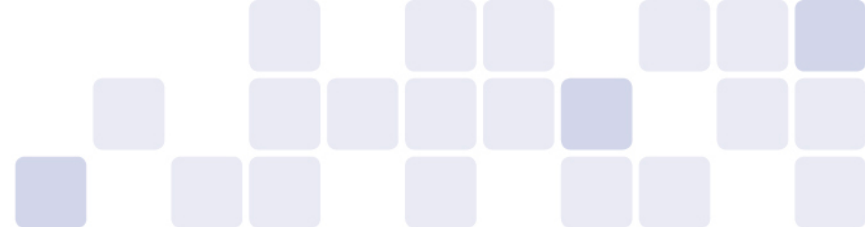
Dilemata kurikulární reformy aneb změny vítané, změny obávané

*"...bylo nutné ty změny provést, systém byl
zkostrnatělý ..."*

Co se reformuje a proč
*"... aby se nahradilo to
formální učení
činnostním učením..."*

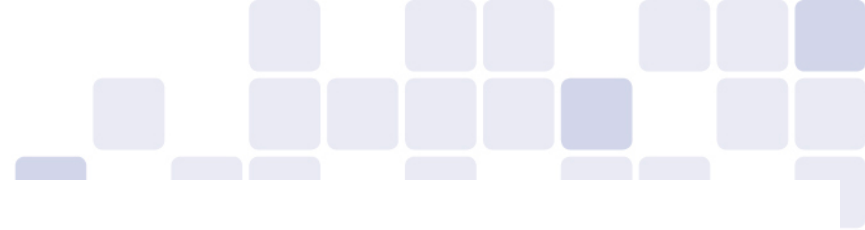
Ideje a cíle
kurikulární reformy

Zjištění a diskuse – ideje a cíle reformy (1)

- Reforma – příležitost pro široké spektrum změn
- Široký výklad opěrných bodů reformy (kurikulum, klíčové kompetence)
- Chybí sdílené porozumění tomu, o co jde v reformě především, jaký problém má (vy)řešit

**Přizvání k tvorbě kurikula aneb
o roli pilotních gymnázií**

*"... teď budete mluvit do toho, jak
bude vypadat gymnaziální
vzdělávání..."*

Role dalších aktérů

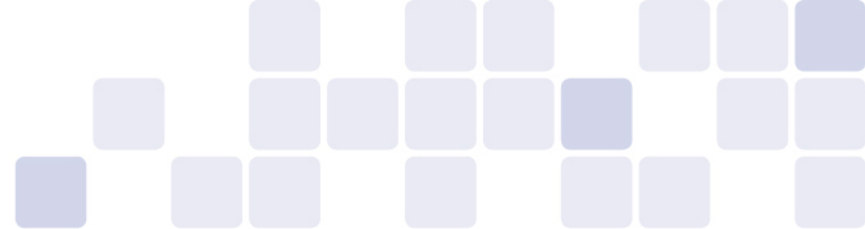
aneb o (ne)naplněném očekávání)

*"...ministerstvo mělo jasně a rezolutně
vystupovat - ano, my to chceme!"*

**Implementace
kurikulární reformy**

Nositelství reformy se rozšiřuje

*"...jsou obavy, že když se soustředíme
na nácvik kompetencí, že
nepřipravíme na maturitu..."*

Zjištění a diskuse – implementace reformy (2)

- Pilotní školy – daří se propojovat inovativní úsilí škol (zespodu) s reformováním (shora)
- Problém: systémová koordinace aktivit jednotlivých institucí – jako by každá disponovala vlastním výkladem reformy a jejich cílů
- Nositelství reformy se rozšiřuje – zvaní i nezvaní hosté
 - reforma jako prostor pro realizaci „podnikatelských“ záměrů
 - reforma zmítaná střety zájmů, mocenská pouta reformy

(Altrichter 2009; Pupala 2008)

**Morální podpora reformě
a její zdroje**

*"...mediální podpora je pro
zdar reformy nutná..."*

Materiální podpora

*"...pochvala potěší, ale
stovka v kapse zahřeje!"*

**Podpora
reformy**

**Podpora reformě formou
kvalitní evaluace**

*"...nejen vyhodnocovat
procesy, ale vyhodnocovat
je správně..."*

**Metodická podpora reformě
a její zdroje**

*"...kdyby tak byla k dispozici
škála kvalitních učebních
materiálů..."*

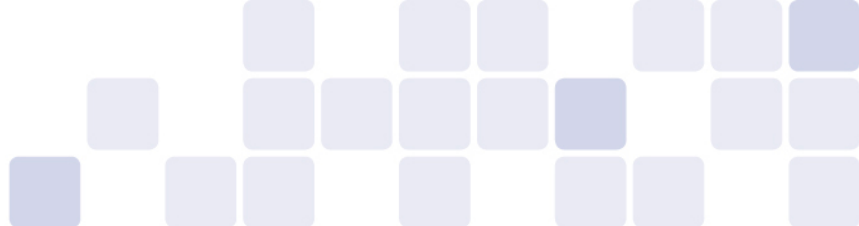
Jiné problémy v podpoře reformy

*"...největší tragédie reformy je, že bují
ta administrativa...."*

Zjištění a diskuse – podpora reformy (3)

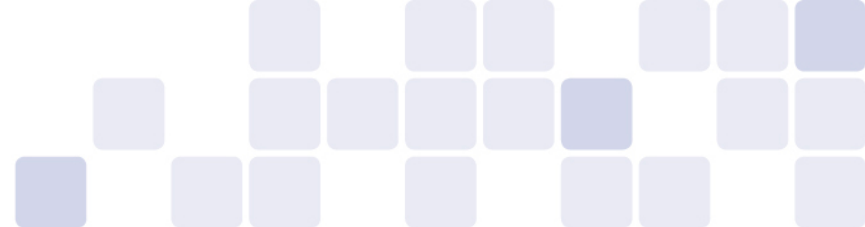
- Nízká informovanost o změnách a jejích důvodech aneb chybějící „tiskový mluvčí reformy“
- Finanční (ne)podpora aneb „spousta nezaplacené práce navíc“
- Metodická podpora aneb nenaplněná očekávání stran vysokých škol a dalšího vzdělávání učitelů
- Obava: utopení reformy v administrativě a formalismu

Vytváření profilace gymnázií v ŠVP
*"...klademe důraz především na rozvoj
přírodovědných předmětů..."*

**Kurikulární reforma a
možnosti rozvoje a
profilace školy**

Význam profilace pro gymnázia
*"...začali jsme se zamýšlet nad tím, čím
jsme zvláštní..."*

Zjištění a diskuse – reforma a profilace škol (4)

- ŠVP jako prostředek profilace školy
 - hledání jinakosti konkrétní školy (specializace)
 - hledání svébytného poslání gymnázií jako takových (všeobecně vzdělávací zaměření)

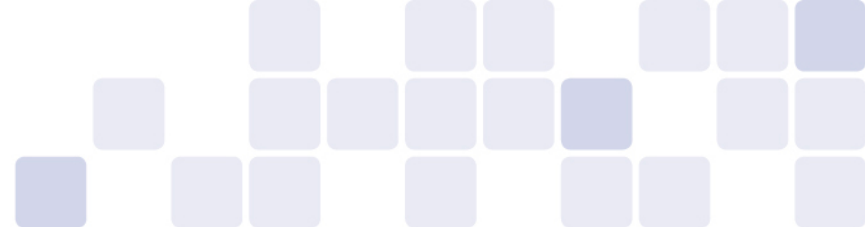
Personální faktory ovlivňující implementaci reformy

"...tvorbu ŠVP brzdila nechť některých učitelů přiložit ruku k dílu..."

Personální faktory ovlivňující práci podle ŠVP

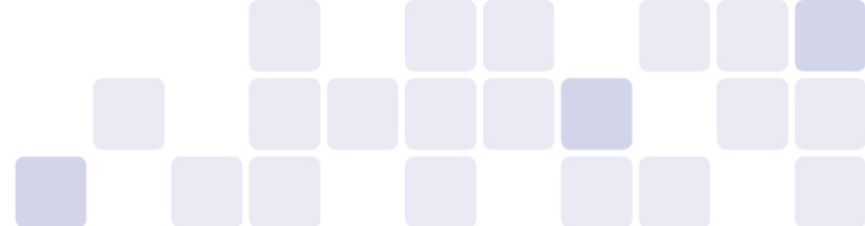
"...skalní frontálisti odešli ... teď nikdo nestojí stranou..."

Učitel a kurikulum:
k personálním faktorům reformy

Zjištění a diskuse – učitel a kurikulum (5)

- Posilování profesionální komunikace ve sborech
- Pohyb učitelů mezi školami – hrozí odchody ze školství jako důsledek nesouhlasu s reformními záměry?
- Nad rámec běžné rezistence vůči změně – nespokojenost s vývojem a stavem školství obecně a gymnaziálního vzdělávání obzvlášť

RVP G

"...RVP nám pomohl si ujasnit některé věci..."

RVP ZV

"...s čím máme počítat, že ty děti přijdou..."

Dřívější osnovy

„...hrály určitou roli, ale záleželo to předmět od předmětu..."

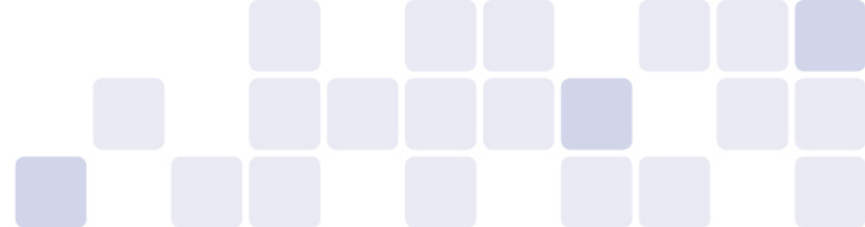
Kurikulární vlivy na tvorbu ŠVP

Učebnice

"...každé ŠVP je postaveno jinak, žádná učebnice stoprocentně nevyhovuje..."

Katalogy maturitních požadavků
"...když chci dělat ŠVP, tak musím nejprve definovat výstup - maturitu..."

Problémy procesu tvorby ŠVP
"...technická stránka věci byla zpočátku trochu nedomyšlená..."

Zjištění a diskuse – kurikulární vlivy na ŠVP (6)

- Klíčová role RVP G
- Nezanedbatelná úloha dřívějšího osnov
- Podle školy a oboru různá míra vlivu učebnice
- Scénáře tvorby ŠVP a výsledná podoba ŠVP
 - Pilotní gymnázia: rukopis VÚP + prostor pro dotvoření
 - Jaké scénáře tvorby bychom sledali na nepilotních gymnáziích? Jaká je míra variance mezi ŠVP?

Zjištění a diskuse – ŠVP a realizace výuky (7)

- Klíčové dilema: přílišná volnost vede k oslabení znalostí a ztrátě jednotící úlohy učiva, nadměrná vymezenost hrozí návratem k encyklopedismu
- Důvody pro spolupráci mezi obory: samotné všeobecně vzdělávací zaměření gymnázií, důraz RVP G na klíčové kompetence, průřezová témata a na vzdělávací oblasti, které sdružují více oborů
- Důvody pro konkurenci mezi obory: počet disponibilních hodin

Realizace vzdělávacího
obsahu ve výuce
a klíčové kompetence

**Kompetence jako výzva
k reflexi výuky**

*"...půjdeme cestou
hodnocení procesů..."*

**Nejasnosti kolem
kompetencí**

*"...a jak poznáme,
že jsme v cíli?"*

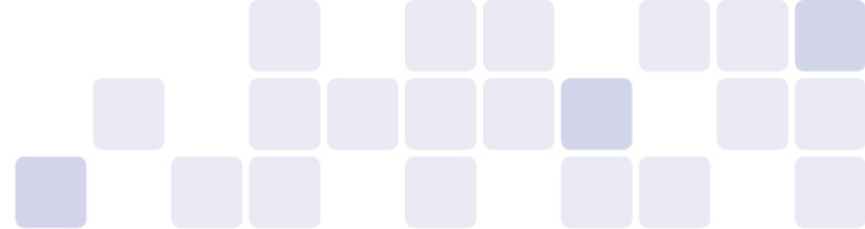
Na cestě

k reflexivní praxi

*"...náš hospitační arch
je zaměřen velmi
kompetečně..."*

**Nesnáze s terminologií a
formulacemi**

*"...naformulovat to, to byl
problém..."*

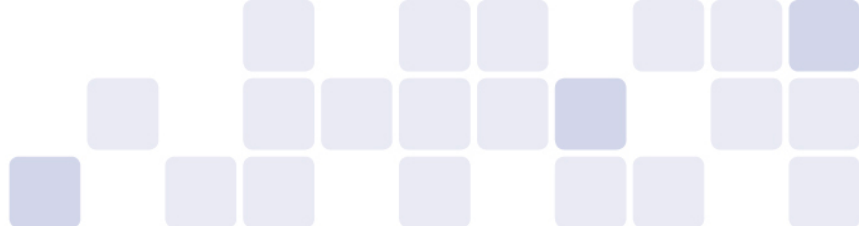
Zjištění a diskuse – obsah a kompetence (8)

Klíčové kompetence

- podnět ke změnám v pedagogickém myšlení a jednání
- tendence odmítat kompetence jako vzdálené, neuchopitelné
- obava z oslabování důrazu na učivo a znalosti
- rozpory mezi nároky na kompetence a na státní maturity

Skrytý potenciál odborného profesního jazyka

- odmítání odborné terminologie → deprofesionalizační tendence

Evaluace a autoevaluace

"...ty pojmy jsou tady už dávno, jen u nás se staly jakýmsi strašákem..."

Evaluace a její význam v kurikulární reformě

Vazba evaluace na vzdělávací programy

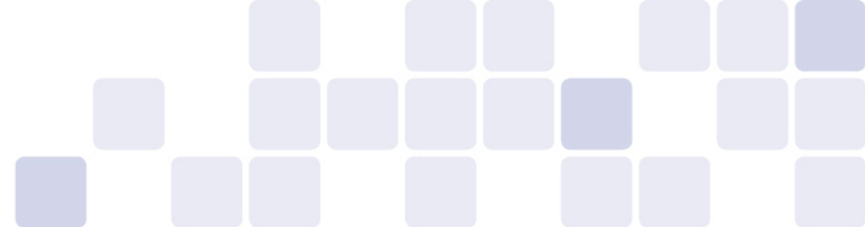
"...chybí koordinace mezi ČŠI a VÚP a NIDV..."

Výstupy a jejich evaluace

"...všechno se točí kolem toho výstupu - kolem maturit"

K metodice evaluace

"...v hospitačních rozhovorech narazím, když se podívám na ty kompetence..."

Zjištění a diskuse – reforma a evaluace (9)

- (Auto)evaluace jako prostředek zpětné vazby a korekce
- Autoevaluace – potřeba pojmově uchopit reflexi praxe → hlubší porozumění výuce a potřebám žáků
- Pochybnosti: do jaké míry a zda vůbec lze měřit kompetence

Fáze 2: Dotazníkové šetření

Cíle: Prozkoumat akceptaci kurikulární reformy, faktory ovlivňující tvorbu a realizaci kurikula ve škole a ve třídě

Otázky: Do jaké míry je reforma akceptována? Jaké pojetí kurikula učitelé zastávají? K jakým účelům jsou využívány ŠVP? Jaký je vliv ŠVP na změnu náhledů na aspekty edukační reality?

Zkoumaný soubor: 58 škol (46 nepilotních, 12 pilotních), 1098 respondentů (758 žen, 340 mužů)

Metodika: dotazník vlastní konstrukce, statistické analýzy dat

Kurikulární reforma na gymnáziích

výsledky dotazníkového
šetření

Výzkumná zpráva

Kurikulární reforma na gymnáziích - výsledky dotazníkového šetření

2010

Tomáš Janík
Tomáš Janko
Petr Knecht
Milan Kubiátko
Petr Najvar
Tomáš Pavlas
Jan Slavík
David Solnička
Kateřina Vlčková

VÚP Praha
2010

Zjištění a diskuse: akceptace reformy

S reformou přichází moderní koncepce vzdělávání
Reforma nabízí možnost nastavovat zaměření G, aby odpovídalo požadavkům doby
Reforma nabízí možnost profilovat školu

14% učitelů
reformu
akceptuje

akceptace/neakceptace reformy

55% učitelů má k reformě ambivalentní postoj

30% učitelů
reformu
neakceptuje

Reforma přináší nebezpečí bezbřehého rozvolnění
Reforma přináší nebezpečí formalismu
Reforma přináší mnoho práce bez záruky na úspěch
Reforma přináší nebezpečí poklesu úrovně žáků

Zjištění a diskuse – akceptace reformy

- Na pilotních gymnáziích je akceptace reformy vyšší než na nepilotních.
- Vedení škol akceptuje reformu více než učitelé.
- Ženy akceptují reformu více než muži.
- Délka praxe ani aprobace nemá na akceptaci vliv.
- Respondenti, kteří nejsou s reformou příliš obeznámeni, mají vyšší tendenci ji odmítat.

Akceptace reformy je do jisté míry výsledkem informovaného rozhodování.

Zjištění a diskuse – podpora vyjadřovaná reformě

- Profil respondentů podporujících reformu ve vyšší míře (61–100 %) se liší od profilu respondentů reformu podporujících v nižší míře (0–40 %).
- Ve vyšší míře má tendenci podporovat reformu vedení školy než učitelé.
- Ve vyšší míře reformu podporují respondenti, kteří ji zároveň akceptují.

Zjištění a diskuse – pojetí kurikula

- Respondenty lze podle pojetí kurikula a přístupu k RVP/ŠVP rozdělit do tří typů:
 1. zaměření převážně na žáka (paidotropní)
 2. zaměření převážně na učivo (logotropní)
 3. zaměření převážně na systém (vstřícní k RVP/ŠVP).

Tyto tři typy se vyznačují odlišnými názory na některé důležité stránky reformy.

Zjištění a diskuse – pojetí kurikula

- Nejrozsáhlejší skupina respondentů (přes 70 %) odpovídá typu **zaměření na žáka**. Vůči reformě jsou názorově nevyhranění – s něčím souhlasí více, s něčím méně.
- Další nejčtetnější skupina (10 %) odpovídá typu **zaměření na učivo**. Respondenti jsou k reformě nejkritičtější: nejsilněji vyjadřují obavy z poklesu úrovně žákovských znalostí, nejvíce se obávají důsledků reformy a nejvýrazněji upřednostňují tradiční kurikulum před reformním.
- Respondenti typu **zaměření na systém** (2 %) jsou k reformě nejvstřícnější. Zpravidla považují reformu za naplnění jejich vlastního dosavadního přístupu k výuce.

Čtvrtou skupinou jsou **nezařazení** (asi 15 %).

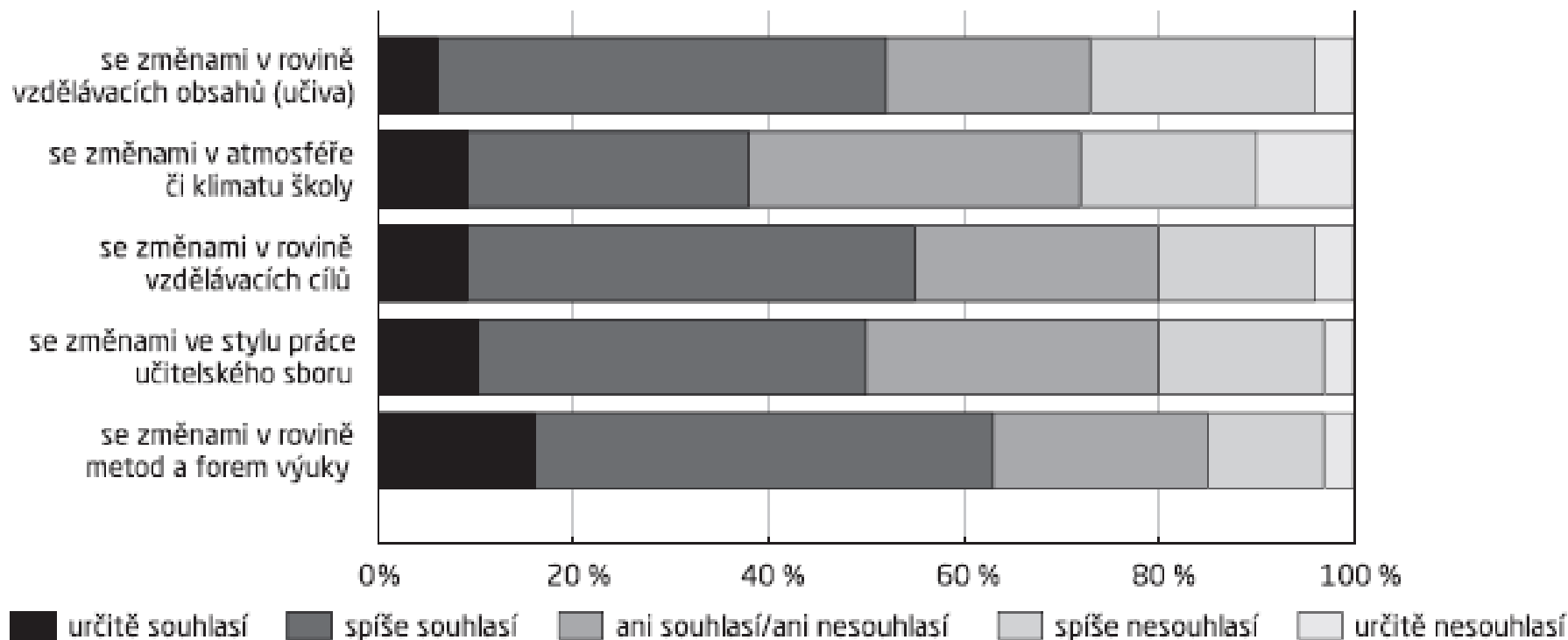

Zjištění a diskuse pojetí kurikula

	zaměření na obor či učivo	zaměření na žáka	zaměření na systém	nezařazení
Reformu kurikula GV vítám	2	3	4	3
Z reformy kurikula GV mám obavy	4	3	2	3
RVP G je ve srovnání s předchozím dokumentem (GUP) výrazným zlepšením	2	3	4	3
Pracoval/a bych i nadále raději dle předchozího dokumentu	4	3	2	3

1: určitě nesouhlasí; 2: spíše nesouhlasí; 3: ani souhlasí ani nesouhlasí; 4: spíše souhlasí; 5: určitě souhlasí

Zjištění a diskuse: Kurikulární reformu si spojují s...

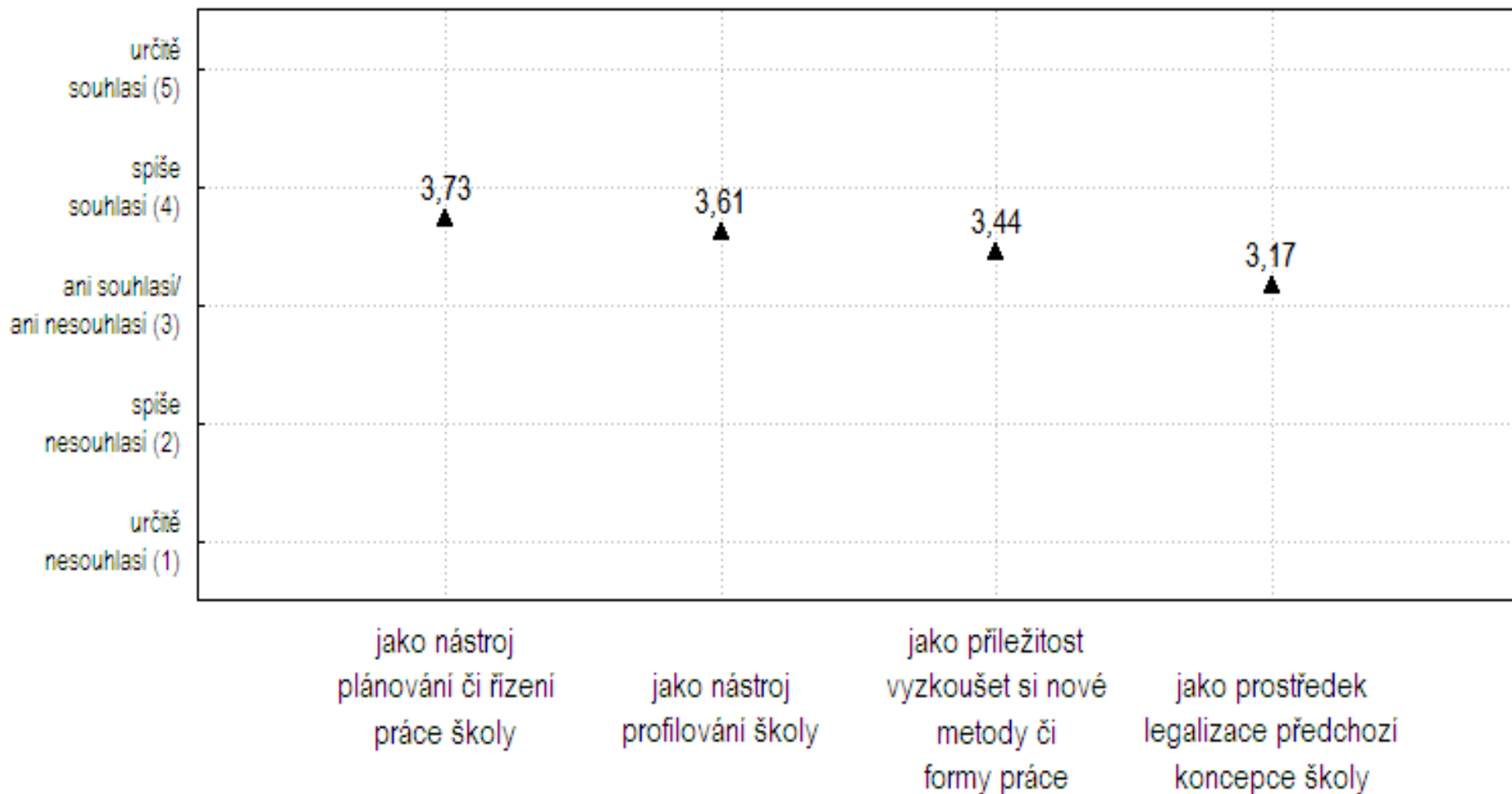
Respondenti si kurikulární reformu v nejvyšší míře spojují se změnami v oblasti forem a metod výuky, méně se změnami v oblasti cílů nebo obsahu.

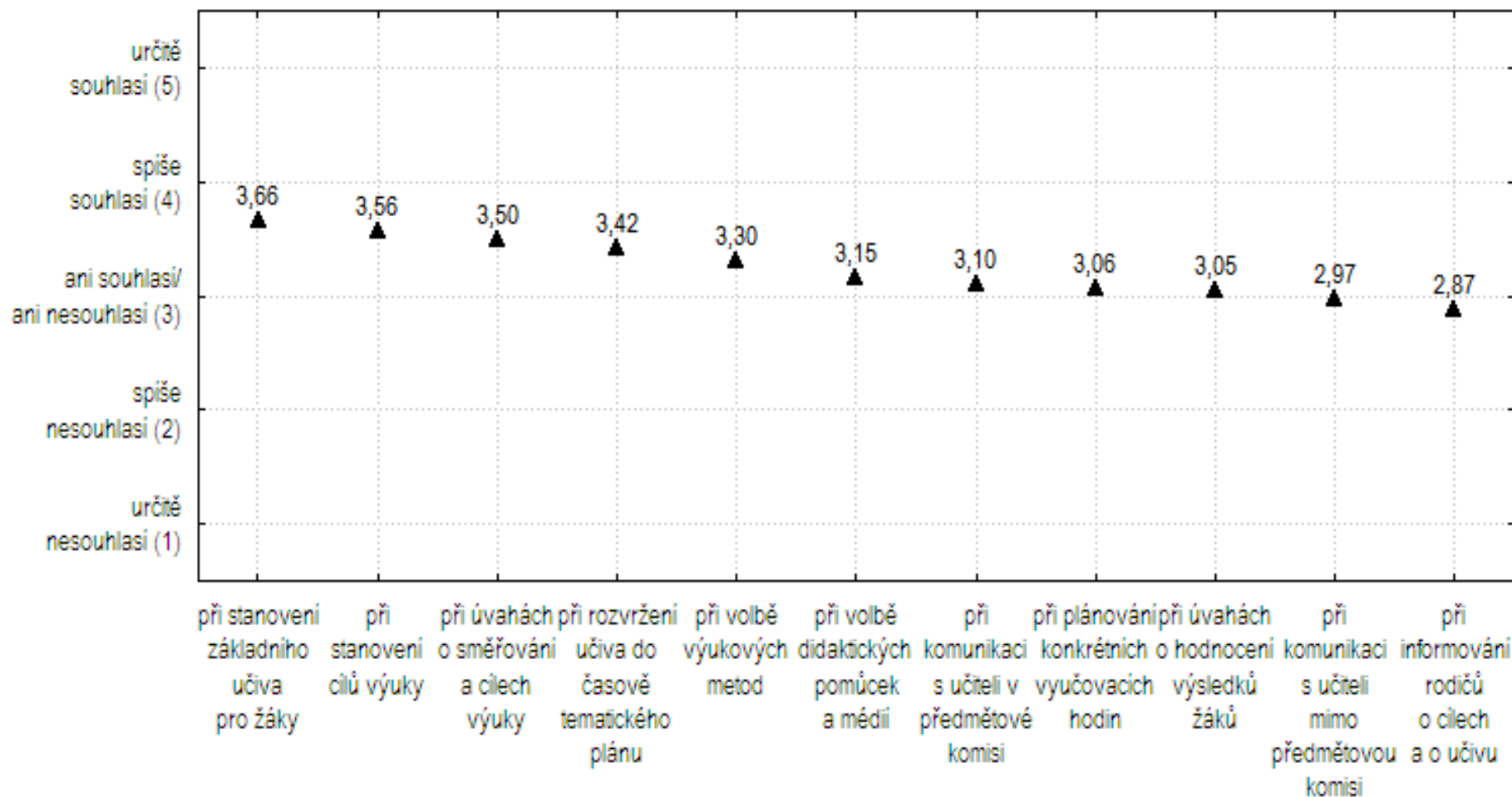
Zjištění a diskuse – kurikulární činnosti

- Respondenti posuzovali smysluplnost, pracnost a problematičnost vybraných činností příznačných pro reformu
 - rozvíjení KK, hodnocení KK, zpracování tematického plánu, vytváření integrovaných předmětů, analýza podmínek školy, formulace profilu školy, stanovení evaluačních kritérií a postupů
- Většina respondentů pokládá sledované reformní aktivity za *vysoce problematické a vysoce pracné*, ale často je hodnotí jako *smysluplné*.
- Ředitelé škol nebo koordinátoři ŠVP častěji než řadoví učitelé pokládají některé reformní aktivity za smysluplné.

Zjištění a diskuse: využití ŠVP – v rovině školy

Zjištění a diskuse: využití ŠVP – v rovině výuky

Zjištění a diskuse – využití ŠVP

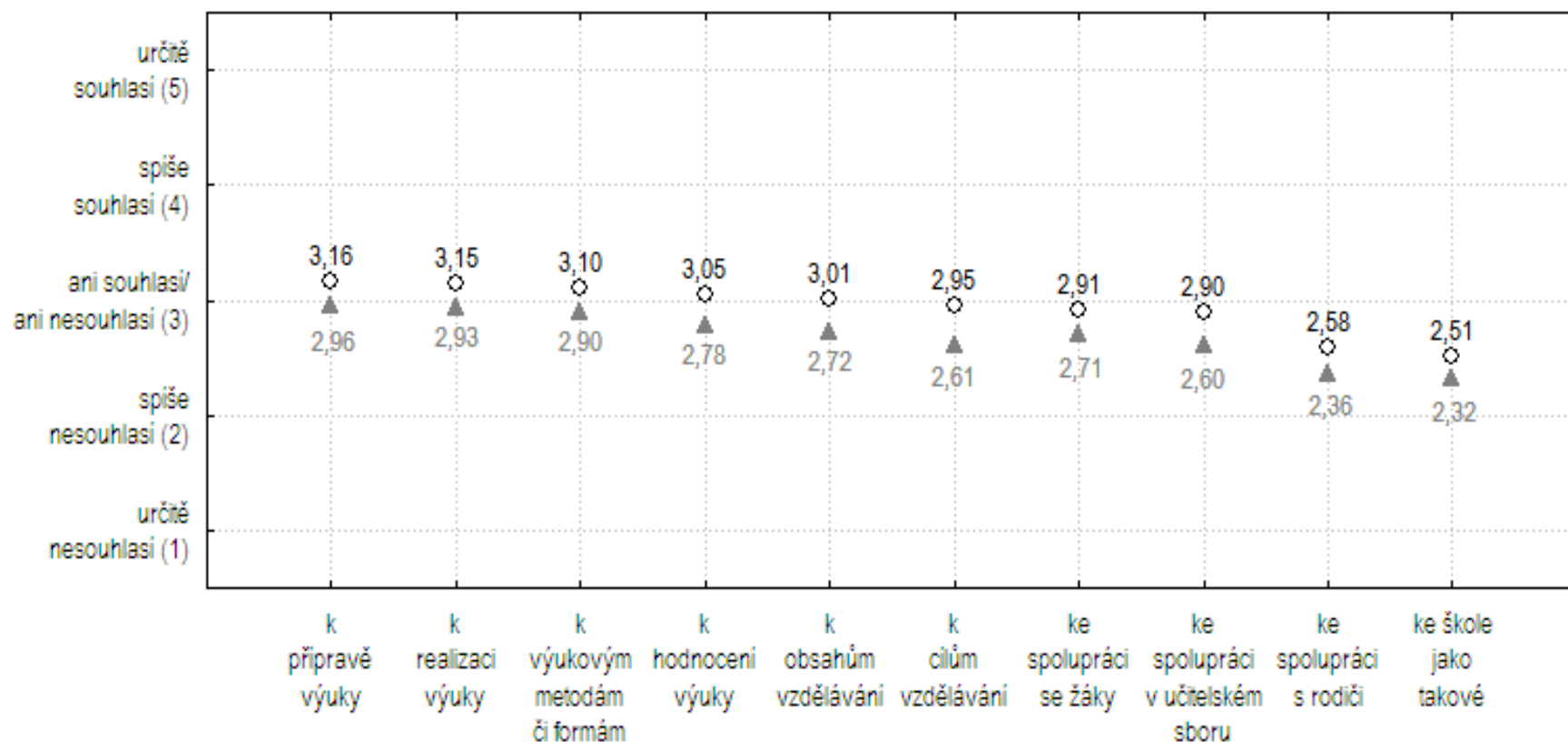
ŠVP v rovině školy

- ŠVP je respondenty považován za administrativní nástroj sloužící k ovlivňování chodu školy.
- Respondenti z pilotních gymnázií uvádí vyšší míru využívání ŠVP u všech zkoumaných účelů.

ŠVP v rovině výuky (školní třídy)

- Respondenti považují ŠVP především za určité východisko, z něhož plánují obsahy a cíle výuky.
- Vedení i učitelé ale shodně uvedli, že jim ŠVP nejvíce napomáhá při stanovení základního učiva pro žáky.

Zjištění a diskuse – účinky ŠVP

○ respondenti z pilotních gymnázií

▲ respondenti z nepilotních gymnázií

Zjištění a diskuse – účinky ŠVP

- Respondenti vnímají vliv ŠVP na své postoje k vybraným aspektům edukační reality jako nepatrný (hodnoty AM u středu škály).
- Vedení: ŠVP měl vliv především na změnu postoje k hodnocení výuky.
- Učitelé: ŠVP měl vliv na změnu postoje k přípravě výuky.
- Respondenti z pilotních gymnázií připisovali ŠVP vliv na změnu postojů ve větší míře než respondenti z nepilotních gymnázií.

(3)

Problémy kurikulární reformy na gymnáziích problémy – příčiny – ponaučení

Obtížná uchopitelnost vůdčích idejí reformy (1)

- **Problém:** Chybí sdílené porozumění vůdčím idejím a pojmům reformy (kurikulum, klíčové kompetence, autonomie).
- **Příčina:** Reforma se časem obsahově vyprazdňuje – mj. proto, že se do jejího zavádění v přibývající míře zapojují anonymní manažeři, kteří povyšují formu nad obsah.
- **Ponaučení/doporučení:** Oživit diskusi kolem vůdčích idejí reformy a prověřit, zda jsou skutečně nosné a perspektivní. Zvláštní pozornost věnovat *obecné vzdělávací dimenzi jednotlivých oborů*.

Nejasnosti v tom, o reformu čeho se jedná především (2)

- **Problém:** Široce je sdílen názor, že jde především o změnu výukových metod. Reformy kurikula jsou však zaváděny cílem revidovat nastavení (cíle) a náplň (obsahy) školního vzdělávání.
- **Příčina:** Obtížná uchopitelnost pojmu kurikulum. Mediální deformace reformy – aby se laikům reforma zdůvodnila, tvrdí se jim, že se ve školách bude „učit jinak“...
- **Ponaučení/doporučení:** Přestat si myslet a tvrdit, že reforma kurikula je primárně změnou výukových metod. Vysvětlit, že změna výukových metod by v ideálním případě mohla být důsledkem změny kurikula.

Rozporuplné vnímání reformy učiteli (3)

- **Problém:** Reforma je přijímána ambivalentně – na jedné straně jsou oceňovány její přínosy, na druhé straně je kritizována pro řadu nedostatků.
- **Příčina:** Nízká obeznámenost s podstatou reformy (jde ruku v ruce s její neakceptací). Omezené očekávání stran využití a účinků ŠVP.
- **Ponaučení/doporučení:** Vytvářet podmínky pro to, aby se reformování vedené shora dolů mohlo setkávat s inovativním úsilím škol vedeným zespoda nahoru. Princip spoluvlastnictví reformy nelze dovádět do podoby ad absurdum – aby to byla reforma, kterou si „udělají učitelé na koleně ve svém volném čase – a zadarmo“.

Zdrženlivost při vstupování do role tvůrců kurikula (4)

- **Problém:** Reforma – je citlivý problém související s profesní a osobní identitou učitele. Přichází s požadavkem na rozšiřování učitelské role o kurikulární činnosti, který není většinově akceptován.
- **Příčina:** Aktivita spojené s tvorbou ŠVP pokládají učitelé za vysoce problematické a vysoce pracné, ačkoliv je současně hodnotí jako smysluplné. Někteří mají pocit, že jsou na ně delegovány povinnosti kurikulárních ústavů.
- **Ponaučení/doporučení:** Tvorba kurikula (vymezování cílů a obsahů) klade nepřiměřené nároky na učitelovu expertnost. Je příliš závažná a náročná na to, aby se na řadové učitele delegovala ve stávající míře.

Reforma: kolbiště a prostor pro podnikatelské záměry (5)

- **Problém:** Reforma je kolbištěm, v němž si pověření aktéři i různí nezvaní hosté prosazují svá pojetí a své zájmy. Diskuse nad různými pojetími vzdělávání je legitimní (ČŠI vs. VÚP/NÚOV vs. CERMAT), ale nelze ji vést tak, aby paralyzovala školy. Formalismus reformy je podporován z nejvyšších pater (viz uplatnění sporného kritéria „soulad RVP/ŠVP“ v přístupu ČŠI).
- **Příčina:** Selhání MŠMT v roli ideového lídra a koordinátora celé akce.
- **Ponaučení/opatření:**

Děkuji za pozornost

Prezentace bude k dispozici na www.vuppraha.cz

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ